

Поштарина плаћена у готовом.

Ред.
Сјеништа

Dr. I. Đ. Višošević rektor grk.
Zagrebl. gornji grad

пјаток 17. августа 1934.

Число 32. (453).

РУССКИ НОВИНИ

ЗА РУСИНОХ У КРАЛЪОВИНИ ЈУГОСЛАВИЈИ

Виходва кажда гитаець. — Предплата на рок 60 дна, ци пол рока 30 дна. За Америку и други краї 2 долари рочне.

Предплату и шикни писма до Редакцији и Управу треба поси-
лац на адресу: „Руски Новини“ Пишкоревци (Југославия).

Цо вредзи модерна култура.

Новейши часи то часи непрестаного напредованя. У остатних 200 рока швет ше чинком преобразил. Видумани великови машини, котри би требали полпитица и полвечни живот людзох, напредован розум людзох. — людзе нешка вельо вецей знаю, як у старих часох, обрабляе жеми постаю вельо легчейше, як скорей и жем дик и прираз вецей родзи. А ипак!... Ипак живот не постап нич ани лепши, ани легчейши, але противно: Нигда не було так чежко жити, як баш тераз. Чом то так?

Едни велики швайцарски новини пишю о тим:

„Рижки видумки у техници служба едик добру и злу. Маме аероплани за фришки путованя, але вони служба тиж за бомбардиране варошох и за пуцане отровних газох на мирне жителство. Хемия израбля отрови и гази за личне чловекска, але вона приправя и материял за войну таку страшну, же ми себе тей страхоти ани задумац не можеме. Знано и техника то двосечни меч: благослов и проклятетво.

И чловечество прииска страх и рознука. Ми же дачиме. Вистати зме и не маме надї на лепше. Коло нас цма. Пред нама ше гана една за другу гвизда, котри нам указовали драгу жипота, настава поц, за котру дзень не приходзи. Назберали зме вельо знаня. Нигда ище не бул чловечн род так учени, просвищени як нешка, але ми стоїме шлени без надї пред главну свою задачу: **Не знаме, як управити зос своім животом.**

Кельо не до тераз писало и розправяло о остатней шветовой войни! Ики зме надї повладали на Союз Народох, же вон ушори и умири швет. Бешедовано ше о правди о самкодредзению народох. Але то були лем слова. Скорей зме ше одрекали неба и були зме задовољши лем зос саму жему. Не-

шка жем полна возних покликкох, револуцијоох, буноох. Нет вецей нич ставио-то. Як то страшно: Пред нама засияла прекраска култура, а за ню ше отвера страшна препаца. — Шидки ми чувствуеме нешка свою слабост, прешведчени зме, же сами нич не можеме.

Так ето описуо и судза модерну културу тоти швайцарски новини. Наисце ю добре описали. А причина прето наш културни швет так жаловице выпатра ест у тим, же ше швет одрека Бога и неба и швет би мац небо и рай на жеми. А «без Бога ани до порога» — мудро гвари руска народна присловка.

Безбожни людзе щели зос свою технику и културу доказати, же мож жити щешливо без Бога и без вири, а ето пришли до того, же култура и техника на-

место да людзом живот полепшаю, зробили живот таким, же го чловек подвещице годзеи. Таки блага приноши «ивилна» просвита; то значи култура безбожна.

А таку «ципатну» просвиту щели би дац рускому народу наше жалосни «батогаше» зос свою «Зарю». Прето мушиме мац на нїх позор, прето муша наше новини вие указовати, еку чкочу годни вони рускому народу зробити.

Едино култура, котра признава Бога верховним паном неба и жеми, едино християнска просвита годна припещи нам полепшане живота, годна поправиц людзох, а кед буду лепши людзе будзе лепши и жипот на швеще.

И «Руски Новини» и наша Просвита ширя християнску просвиту и прето их кажда добри чловек християн и кажда свидоми Русин дужен зос вишкима силами помагати.

Фамелия и дзечи.

Дзеповици людзе основуку фамелию бари легковислени. Желю ше и одаваю, а не думам, их своім дзедом осигураю жеицбу. Вони основуку фамелию лем зато, да им будзе легчейше, а думам на то, як буду их дзечи живи.

То правда, же кажда ше чловекска муши жеици, ани кажда дзетка не муши ше прац. Кто ше права на жеицбу добровольно одрека зато, да може шивободна од бритох за фамелию вецей хасновати общому добру людзох, тот заслужуе полне поштоване. Розуми ше, же таки чловек муши ше тримати својого шора. Але ипак велька вецишна муших и женских жеици ше и одава.

На то муша родителе думац. У каждам своім дзечку муша вони патриц будуцего отца и будуцу мацера. Можебуи же ше их дзечко одлучи на самотни живот, але тот одлуча муши буи ованена од шивободней воли дзечка, а не од заповеди родителюох. Родителе дужени, да својо дзечи ослобони за фамелирнн жипот, да их зато озховио и да им даю и потребну материјалну помоц — тал. Кто а родителюхши хижн не одиеше добре шкловане за будуци жипот у фамелии и хто нема голем за початки самостойного жипота од родителюох

материјалну помоц, тот може у ливотней борби легко пастратиц и препаднуц.

Родителе ше часто и превельо стараю, да их дзечи достаю до векни тал. Нїкто нема права на так тал, да ливотейше у живоче не муши нїт робити, лем за него од мука и трапеак својих родителюох. Робити дужен кажда чловек, котри за роботу способни. Кто нїч не робити, тот е обични труд, гоч вон жив од талу својих родителюох. Бо тал е потребни лем як шипот, да чловек може започати свой самостойни жипот. Кто не зна и не сце робити, тот муши препаднуц, гоч би яки тал од родителюох шиповал.

Число дзедох.

Нели ше родителе боя некшого числа дзедох и роба тал, да огранича число дзедох, лебо ше и радуо, неа им дзечко умре. Чи ливку таки родителе обчековац благодарилци од својих дзедох, котри пришли на швет лебо остали на жипоту проди воли родителюох? Еши дзечи муши својих родителюох тримати баржей за шивотелюох, же за шивотелюох. Кто не жипи жипот своім дзедом, тот не може шипати од дзедох, да вони йову жипа жипот. — На кака

тата страшило хіба, тот страх пред дзетми уходза шне баржей и до наших фамилийох. А то права кута за фамиліи и за народ.

Страх од дзетох нема темеля. Хто шне да шне жыві, тот муша мац и дзети в снаги, да осигура жывот своїм дзетом.

(По книжкы П. Грєд: Семей дружба).

Трєце владичество на Горниці.

Ширя шне висли, же на Подкарпатскєй Русї будзе установєне трєце владичество и то на востоку на Верховиши. Владика би бивал у Хусту. Першим владиком мал би постац василезьскєй монах о. Хира. Кєд би шне тот владичество основано, тєди би ужгородскєй владика постац митрополит.

ГИТЕР ПРОЦІ ВОЙНИ.

У английских книжках бивєл Гитлер: «Кєд би то було одвисно од самєй Нємєцкєй, войни би нїгда не було, бо война не може Нємєцкєй принєсц нїякого хаснє. Нємєцкєй малє свойо терхи, аєе война би их не полєгчала. Ми нїгда не влазимє за оружє, тїбаль у своєй оїрати. Кєд край коло рїки Саари будзе Нємєцкєй братєни (тєраз тот богати индустриєльнї край стої под управу мєдзароднєй комїсїї), тєди мєдзи Нємєцкєй и Французкєй не будзе нїякєй збєди за жєм. Кєд Англия на Нємєцкєй не нападеє перша, ми ю нїгда рїшач не будзємє. Я би не дав главу аї єдного Нємца да Нємєцкєй достале колонїї. Побєдїмашо английскєй воздушной флоти ми шне не процївимє. То шне нас не тїмє, бо ми на Англию нападац не думамє. Нємєцкєй тїж не будзє нападац на

Австрию. Але не будзємє робїц прєпрєкнїтнє Австриєм, котри жадаєє уадинїц Австрию з Нємєцкєй. Самостанїносц Австриї ми признавамє. Але то приходна ствар, же австриєцкєй Нємци идє за єдинєньом зос Нємєцкєй. Знамє, же то за тєраз не може бєц, бо не тому шїткєи другї держави процївляє.

ЗЛОЧИНИ У АМЕРИКИ.

Недавно забїлє амерїцкєа полїтїкї найбєльшого збїйника Дєлїнгєра, котри бєл прєглашєни яє найбєльши неприятєлє держави и на його пєрєбу бєлє розписанє награда од 20.000 Долларє. При тєй нагодї дал тайнїй «Лїга за законїтєст и шор» у державї Мїнєсєтєа Лїндєл о злочїнох у Сїбєрнєй Америкї такє бївєбу: «Вон гбарєл: «Ми знамє, же у Америкї єст збїйцкєа од 400.000 злочїнох и збїйцїкєа, и тотє армия каждї дзєнь рєшиє. Ми знамє, же тотє армия позабїлєвала прєшнєго рєку 12.000 лєдєлєх. Ми знамє, же Європа дєлужнєа 12 мїлїонє дєларє, аєє трєтїнїкєа у збїязї зос злочїнцїмє єще бєкши». — Так єтєтори америкєцкєи патрїот о своєй єлєбїнї, єтєтори правду, гєл яєкє нєна гєрєкє.

АВТОБУС СПАДНУЛ ДО РИКИ.

Недалєко Варошє Вїлєстєк у Польскєй спаднєл з моста до рїкї Буг автобус, у котрим бєло 18 пєрїшкї. Вєдє у рїкї бєлє з мєтєри глєбока и автобус пошєл на дно. Спадєлє шє лєм трємє пєрїшкї, а 15 шє задєбєлє.

ЯК БОЛШЕВИКИ РОСИПУЮ ЖИТО.

Москєвскєи болшевикїи пообїнї «Правда» нариєало на росїпєванє жїтє, котрє тєраз болшевикїи однїмєлє од од парєстєх и збєжєлє до державнїх маєазинох. На штатїйнох у Кнєбє, Вахманє, Чєрєкасї затрїмєно бєльє дїрєвїх багєнох, з котрїх жїтє скєро цєлком бичурєлє. На Кубанї, дєє жєм, барє плєднєа, жєлєзнї дрєгї посїпанї зос жїтєм, котрє шє силє зос дїрєвїх багєнох. Пєнєжє нєт дєсєт маєазинох сїпу жїтє на грємєлєи под єтєворєнїм нєбом и вєнє

Правї причїна шпєгодєй войнї.

Опєражє полїтїкєнї єбїстєвїкї у 1934. рєку и глєвнї причїнї, котрї до войнї прївєдлє. —

Австрия и Сєрбїя уж од скєрєй бєлї неприятєлє. Австрия малє дєкєу вєлєкє под своєє тєторєствє цєлє Сєрбїю и тєк єтєворїц сєбє драгу на Вєстєх до Солунї. И урєбєцє Австрия малє дєкєу, да вєвлєдє цєлїм Балканєм, аєє истєчєвнєо аєтєкє за Балканєм малє и Русїя. Вєнє тот аєтєкє за рєзїнїрєльєм своєй вєдї и на Нїбалхан шнє покрїшєлє зос славянскєу маску, єк да єї стєлє нємє да бранї балканєкїх Славянєх Сєрбєх и Болгарєх, од Турєх и Австриянєх.

Сєрбїя вєлє вєлє за зєдїнєньєм южнїх Славянєх у єднєй державї и зрєго єї не бєлє право, же Австрия окупїрєлє чїстє хорєатскєи сєрбєкєи край Бєснє и Герцєговїну. Австрия достєлє право, да управя зос Бєснє на бєрлїнєскїм мїровїм конгрєсє 1878. рєку по русїє-турєкєй войнї. Рєку 1908. Австрия Бєснє сєбє цєлком прїєвнєлє и прєтєлєжєлє, же Бєснє тє єї вєлєстєлє.

Од 1908. рєку однєшєй Австриї и Сєрбїї постєлє бєрє прїєкрї. Сєрбїю помагєлє Русїя и прєтє однєшєй Австриї (у Русїї тїж не бєлї прїєтєлєскєи. И так на Балканєу нєд Сєву и и Дрїну и гєрє у Гєлєчїнї нєд Збручєм и Бугєм зєбрєлєлє шє вєслє єлєктрїкєа. Австрия

мєлєнє и гїлє на дїждєу. — Тєкє гєдєлєлє єтє бєрїєтїє болшевикїи, а у истїм мєсєу мїлїонїи народє на Укрїнї умєрєлє од глєдєу.

Японскї министр о Европї и болшевикєх.

Японскї генєрал Аракї, котрї є прєднєк вєнєнєй японскєй стрєлкї, вєлєлє шє у єднїх прїєчїнох о тєрєшнїм стєнєу у Европї так:

Європєйскєа културєа нєхєдєлє тєраз у шлєскєй уаїткє, зос котрєй вїхєдєу нєт. Бє у тєрєшнєй Европї завлєдєл єтє нїякого сєбєлєбєствє, у нєй вєрєдєл лєм тє, цє прїєчїнї дїчнї хєсєл и ушївєнє, вєлєдє лєм вїрї у мєтєрїкє, котрє завлєдєлєлє нєд дїпу. Кєждї нєрєд и кєждї повєднї члєвєк жївє лєм за сєбє и нє думє на прєдєк, — цє будєє нє ютєрє.

Дух услєжнєстє, жєртвї и лєбївї аєл нє вїнє є Европї одлєцлє. Прєвлєдєл мєтєрїєлєнєл Жїндє Маркєа (вєн є осєвєтєлє сєцїєлїєзїмє и комунїєзїмє) и комунїєстї дєнєршєлє прїєвнєц Європї. А яє жєртвє комунїєстєх-болшевикєх вєстєлєлє чєрїкєа Укрїнї и Русїя.

Нєрєдї под болшевикєу вєлєкєу покєтєлєлє зє грїхї цєлєй Європї. И тотї єтєрєдєнї лїдєлєх у болшевикєй Укрїнї и Русїї мунє єрєдєнїє жєлє и сєчєстїєвє у кєждєго члєвєкє, котрї шнє нє забудє, же є члєвєк.

Ми мунємє сєлєшнї нєрєдї єпод болшевикєго ярємє, — тє дєлужнєстє нєс яєк лїдєлєх. Шнєкєи другї нєрєдї мунє рєбїнї на тїм, да шнє нєрєд у Русїї и Укрїнї зєшлєбєдєнї од єтєрєшнїх мунєх.

А чєм аї єдєн нєрєд нє спєлєнєлє тєй сєлєтєй дєлужнєстєи тєу брєтєм, котрї прєпадєлє, чєм нє вїдєнї их мунєх?

Бє Європєа откєрєлє сєбєлєбєствєм (єтєлєжєлєм). И тє найбєльшї дєкєлє, же шнєт нємєкєа нє тєлє, яєкє бї мунєлє бєц и жє у нїм єст бєрє вєлєлє погубєнєго.

Тєраз Японскєа дєлїлє єлєєй дєх. Чї тє другї нєрєдї єдє, чї не єдє, яє мунємє сєлєшнї Укрїнї и Русїю од болшевикєх. Японцї нє мунє бєц єлєшнї Європїєцєм, аєє нєй трї-

єнє нєоружєвєлєлє, а прїєрєвнєлєлє шє за войнєу и Русїя, а зрєм тєго нємєгєлєлє нєоружєвєлє Сєрбїю и Чєрєу Гєру.

Рєку 1912. Сєрбїя, Болгарскєа, Грєчєскєа и Чєрєа Гєрєа нєднєлєжєлєлє од Русїї покєлєлє з Турєкєу войнєу. Турєкєа бєлї нєдкєлєдєнїє и вїлєчєнїє балканєкєго пєлєострєвнєа. Австрия и Нємєцкєа нє барє бєлї зєдєвольнї, бє тєраз стєлє цєлїм Балканє под вїлєчєнїєм Русїї. По тєй лєбїдєкєй войнї у Сєрбїї зєкєчєлєлє нєдїє, же гєдїлє прїєвнєцєу и Австриї, кєд прєпадєлє мєцє сїлєнєго турєкєго цєрєствєа и жє шнє нїєцєкє южнї Славянє гєдїлє уєдїшнїє у єднєй державї.

Крєм тєй нєдєлєгєдї австриєцкє-сєрбєкєй, а другї державї у Европї нє жїлї у прїєтєлєстєу. Шнєкєи глєвнї європєйскєи державї лєдєлєлєлє шє тєдї на єнї нєпрїєтєлєскї тєбєрї и прїєрєвнєлєлє шє за войнєу. Австрия бєлє у сєюзу зос Нємєцкєу, а Нємєцкєа жїлєлє у нєпрїєтєлєстєу зос Французкєу прє Алєєс и Вєтєрїєнїєу, котрїє крєй зєбрєлєлє Нємєцкєа од Французкєй у войнї 1871. рєку, кєд Нємци побїлї Французєх.

Французкєа прєтє жєрєжєлє Нємєцкєу и чєкєлєлє нєгєдєу, да шнє нєд Нємцємє вїмєцє и дє врєдї сєбє одєктїє крєй. Зос Французкєу трїмєлєлє Англїя и Русїя.

Англїя малє єкєрємє своєу причїнєу, дє вїстєвї прєцїє Нємєцкєй. Прєд шнєтєву войнєу бєлє Англїя найбєгєтїєвєа державєа на

Яєк вїбєвєкєлє шнєтєвєа войнєа.

Днє 28. юлєа прєшлє 20 рєкї яєк у Сарєвєу дєлємє влєдєє сєрбєкєи пєтрїєтєє Пїрїшкїє и Чєбрїновїч жєбїлє австриєкєго прєстєлїнєкє слєднїкєа Фєрдинєндєа и його жєкєу Сєрфїєу, а 28. юлєа прєшлє 20 рєкє, яє Австрия єбївєлє Сєрбїї войнєу. Тє бєлє нєчєтєкє вєлєкєй шнєтєвєй войнї, котрє потрєсєлє цєлїм шнєтєм, єднєлєлє мїлїонїи лїдєкїх жєртвєх и кєстєлєлє мїлїєрєдє мєтєрїєлєнїх вїдєтєкєх. Нєслїєнїє тєго вєслїхєнєго лїдєкєго влєкє шнє шє нєщєкєа познєкє.

Обїчєлє шнє думє, же убїєствє Фєрдинєндєа у Сарєвєу бєлє причїнєа шнєтєвєй войнї. Тє прєвдє лєм нє тєлє, же сємє сєрєвєскє убїєствє бєлє лєм єстєтнїє причїнєа, вєнє дєлє лєм нєвєд (прїєлїкєу), да войнєа вїбєжнєвє, аєє зрєвнїє и слєвнїє причїнї бєлїє вїнїєкї. Тєтїє причїнїє єбєрєлєлє шє нєд шнєтєм яєк чєрїєлє хмєрїє уж зєлєлє рєкєє скєрєй, а убїєствє у Сарєвєу бєлє лєм малєкє єскрє, котрє спєдєлєлє до гєрдєкєа пєлнєго прєхєу и тєк нєстєлєлє єкєплєзїє. Дє єє бєлє тєго гєрдєкєа з прєхєм тє бїєлєлє тєтє єскрє — убїєствє Фєрдинєндєа — нє нєрєбєлє нїєкєй чєкєдї. Аєє рєку 1914. полєтєчнїє прїєлїнїє мєдзї державємє бєлїє уж тєкїє чєлєкїє и зєлєчєнїє, же кєд бїє нє бєлє сєрєвєскєго атєнтєтєу, тє бїє гєчє яєк и мєнєшєкє вєдїє єпрїєчнєлєлє войнєу

маю на розумі своєю історичні завдання: тих жертви и борба за правду и право.

Вельо горькой правди ковед тот Генерал Арака европеекым народом и барз то жалоние, же как Японци муши национализ культуру Европу, як ей культура крива и ввадрала и яке вельо ало робя большевика, прова котрих муши ше вважди чесне и розумне члечек борик.

Евхаристийски конгрес у Вечкереку.

В субботу и недзелю 12. и 13. августа бул Евхаристийски конгрес за Банат. Присутно було вельо народа коло 50.000. В субботу служил наш Пресвицери владика архиврейску Службу-Народу — у вичиниш Мадярок и Немцом — наше богослужение барз ше попачело.

Уредба о каматох.

Наша влада видала нову уредбу о каматох як покачки. Банки и други банкарски установи шму брац найвшець 11%, камати ведно зос шкисими трониками, а приватни особи шмук од своих длужникых брац вельо камати од 8%.

Картели забранети.

Ми уж писали, же картели, то ест двтарка медак фабрикантами, да шнаки правя единаку рошу и да споразумно одредяну цену, яки сами сцу, то найвшекиа причина, же фабричанк робя у тартованих ле снадја на цена, так, як хотулише шикшо, цо параст предава. З помоцу картелох фабриканти зарабяю силни пенези и у найвшекей кривк високо утримало цену своих виробох. Тераз наша влада видала уредбу, котра забраняет правиц картели. Як у извикних случайох може влада дозволити основане картелу аля лям у тим случаях, кед то будзе на хасея, а не на чинду вичельства.

Платиц порцино.

Земледельци муша до 15. августа уплатиц половину порциц (землярини) за тот рок. Кто до 15. не уплатил, воку власцик порцино угнац (схлежхирак).

овяце. Она торговала зос цалом шветом, мале силни колонии у Ази и Африки, ей морска флота була вавдаслейшна. Але у остатних роках преца войну почала Немецка Англия конкурирати. Немецка торговина адоганала английску шкелеця тартованиа и военна флота костанала чим ряз моцнейшна, а немецки фабричанк виробы булы уж лятник и туньши од английских. Немци мали уж и своєю колонии, але вельо менши од английских. Прето Англия була замирна, же ю Немецка обегня

Англия ше бола, же Немци просцагну свою руку и за английскими колониями. А колонии за кажду державу то жридо вельокого богатства, бо в колонийох доставало держави барз гушно вичельяки сирови материял за свою индустрию и мало дзе предавац фабричанк виробы.

Не мала причина войни була и у тим, же Руски спела одобрац од Австри и Галичизу, дзе ше руски народни живот криване розвивал, а то Русом ав будо по даски, бо вони не признавали Русинох, як окремай народ, на Украиня забраняли руски школи и руски друштва, не допушчили друковати руски кнїжки и новини.

Носпредедал фабрикантох.

До Люблини допотовац старши, кривши обличени кав, лятра ше представел як Александр Штайн, заступник едней велькей английскей банки. Профривко ше розширела вистака, же банкир Штайн дума уложит до рижних фабриках у Югославии ави меней, ави вельо лям миллиарду доллар. Такой почали до готелу у котрим банкар бевал, приходати вельо фабриканти, котри булы у кривк и требали левеки. Вони медляли банкара, да им поживчи поживчи. Вон на то левече представел, лям шварал, же найперше муши едеи його инженир пренапри дотични фабрики и прещениц их вредности, а за кажди миллион доллар прещенети вредности, треба тому инжениру платити 1200 д. Неодлуго пришло зос Загребу який Стефан Корнфельд и почал як Штайнов агент прещеньовати фабрики, котри мала достац од Штайна поживчи. Робота барз добре шшла, Штайн почал попуковати поживчи и явним установом, на и самей Дравскей бановини обещал поживчи од 100 миллион. То уж настало вичельяк, сумайно и вони почали Штайна ввадрати. Але вон на време спечнул ведно зос своєю агентом Корнфельдом, а зос собу едкес 100.000 д., цо их достац за „прещеньовани“ люблянских фабриках. Бул то обичий вандровник, роззени у Београду.

Батогашка роштовина.

„Чапик, Чапик Чолик“. — Вичатра, же и сама батогаше не вилло як ше вола их „Батогашка“. Бо док котрафелам його проле мену написали добру часц лабрани. Але попри шикки тим, як знаме як в Чапик, чи Чолик? —

Дїдо Андри прил нови календар! — Док ше „Заря“ боря проци нового календара и воше за „прадїловскя“, наш дїдо Андри як православец уж прил нови календар! Не верице? Правда еста! Это доказки: Кед бул суд зос дїдом вре його вичелья дия 31. марта т. р. баш на саму рю мо-кагол, вельоку соботу, дїдо на суд не прилал але послад суду, шикшо, у котрим гвари, же не може на суд присет, бо вичка його вельяна собота и муши ше Богу молити (оздаль Ружавел.) Так наш дїдо у борби за „крадїдавску вирю“, уж прил нови календар. Та чи наш дїдо не практичан цимржан? . . .

А в Галичии ширела ше руски народни свидомость и до Украини, прето Руси сцеля мац Галичину под свою владу, да и ту утамане ривкой руского народного живота.

И так держали вельо лебо войну жадали, лебо не булы ей проивши. Италия ише не знала, цо ма робити, гоч була у Союзу зос Австрию и Немецку. Турска заш и Болгарска чекали лва негодю, да ше вичсца, Турки за страцену балканску войну, а Болгари заш предругу балканску войну, у котрей страцели Македонии.

Други держави булы мочай-вещей неутрални, але и вони не булы проци того, да ше други бно, бо у войни би вони диферовали мушницю и поживу и при тим би мали шумни заробок.

И так вички державк чекали по войну. Требала лям една некра, да запали страшни вонни оген, а тот некра бул агентат у Сараеву.

(Конец буца).

Гайвано ше батогаше же и. Др. Боич понамесцел наших Русинох до новосадскей электричаней централы и гвари, же и. Др. Боич треба да отвори бирю за замескание безработних Русинох. И. Др. Боич вичеще отворел бирю и замескел до „Кранкенскаси“ едного безработного Русина, котри ше зос благодарности розписал по „Зарі“, а не дал 100 дин. на Просвиту! Тераз озда знаце, хто тот кан я яки в! . . .

Вещей шветла! Батогашом вичатра барз цма, бо уж сцу и шветла! Доцераз ишли за лїдом „назад“ (ик рак) на „прадїловску“, а тераз ше вичел едеи (слава богу!), котри жада, да их совои побяже уж риз напредок! „Бо не цпль яам“, виче аля, вичац, аля напредок войца! Вон жада то цдро и отворено и вичадуе своих, же су „люде окрутни егосте (себични), котрим на розуме их власне добро, их власна вичска, их власна жалудок“, и же су „недостойни пошци титулу „човек“. Таки люде лям вавадзало. „Так ляде лям валлю, а не гвари!“ — Слава Богу, же ше ланол вден, котри дал таку правдуу слику (фотографию) тич, котрим служил, би озда их лям добре вичил.

Русскосц чи украинство. — Док ше мляли и. Олеарик розартгал доказуючи, же Украинцох вят на шведце, же то вичумка Берлина, Беча, Вейтти, Рима . . . (забул написат и Токиа), дозля його старши „лаученяк“ и. Сакан пише, же у Праги ест „Украински университет“! Кому тераз верни? Хвїде повдичае ше! . . .

Нови Сад.

„Зарі“ на знамя.

У батогашкей „Зарі“ од 3. августа „впечатлено“, же „Руски Новини“ не вуче шикшли способ хвала Русинох трамвайцох з Нового Саду, хтори таку шумну суму даровали на Руску Просвиту. Батогаше би волили, да те шикшоме новосадски Русини трамвайци зробели на пре Просвиту, аля вре Дра Боича, котри нашн людзком место на трамвайно виробел, бо свидомого руского народа вони ше найбаржей боя Знаю батогаше, же у свидомим руским народзе им ружи яв кивити и кивитац не може. А кед руски новосадски трамвайци зос своєю жертву на Просвиту указали таку моцну руску свидомость, батогаше муша тераз вичуровати и сами себе цениц, же то особца ствар а не обща русковароанц.

Бато ми трамвайци, котрих о. Боич не намесцел, вичельяме, же признаваме о. Боичу вельоки заслуги за наш народ, заслуги, котрих батогаше вичици, вельо ил ест на зробели и на зробя. Прето им вон и вавадза. Але най знаю, же ше руски народ зос правей драга звесц не да и за батогашами шїда не побяже. Руски народ остава лиричн своей грекоказ, вичри и своим прещельком священїком и зна добре, хто му добре живи и добре робя, а хто не.

Новосадски трамвайци.

СТАРИ ДЛУЖНИЦИ ПОЛИЛАИЦЕ ПРЕДИЛАТУ!

Отвит пану Губашу и комп.

У ч. 12. „Зарі“ предмет багатоганней тривань в великней часки в моя персона.

П. Губаш ми вирүүл слідуюче: „Хваліце ше зос заслугами за руски народ (красиво би було, да Вас дакто треци похвалел а не сами).“ Явно поволуем п. доктора, да ми „вклачи“ у своєї „Зарі“ слова, в хторама ше и хвалел за мойо заслуги за руски народ.

Гаари п. доктор, же би красиво було, да ме дакто треци похвалел, а баш у истим числу „Руских Новиних“ читалк сце писмо Народней Одбрани у Коцуре, а так исто и вияву церк. одбора у Джордьове о мнє: далє до його двєци хтоїнка треци ше вияшкел о мнє а вон ипак заверя очя. А чи то достоїно єдного интелїгентного человека так очевисно гажит правду и самого себе явно побиває?

Предручуєце ми виберанку вшеда у Коцуре и аркара у Джордьове. И у єдним и у другим случаю то бул спас за руски народ, о чим и сами людє и пресудзели и кще пресудза, а в ту робел по своєї совисци и дружнєсци, та ше того не ганьбим ані не боїм ані терас ані пред историю.

Не идєце ми просто до глави, як мож так шмело вирущаєц мойо ясни писаня, хтори кажда параст порозумел лєм Чи на.

Заш му руковина коле очя, а камета добре, во єме о тия нас двоє у Джордьове бешедовала, нед п. доктор ту спел тримає „схадану“, та як може — интелїгентни человек — зан покєтєвнєц питає. Вєц би и я його „могл питає: Чию вон влаву лїта од „Кранкейтаск“ цо ю писала: хитобни роботанїя, хтори вельо раз зос своєю фамилиєю хлеба не маю. Як може вєдє доктор такє по винєсци у своїх „культурно-просвїтєльнїх“ новиних?

Далєй пише: „Нїхто Вас ані Ваших землякох не рушал“. А таковой у 1. ч. „Зарі“ задєра ше др. Сакєч о нас Хорватох на то задєраєц цага ше по каждєм числу „Зарі“ док нєм у ч. 6. Ваш „славнї (вєра славнї! ред.) писатель Николай Денєйков Олєаров“ таковой пожедал щєспїлєву драгу зос „гандрєчками до куфрїка“. Чи тот доктор Губаш чита своєю „Зарю“ кєд шєме пред цєлим народом цєпри таких безочнїх нападох ка хорватских сьєдєвнїкох ище повєсц, же нас „нїхто не рушал“? Намєце, ту треба цєлком иншакїи розум має, як цо то авнїкло людєє має. И док ше ми мушїме од багатоганних нападох бранїц, вонї йойча, же их ми напаєме и же их „писательдох“ лично рушамє, гєч то познате, же ше тащєк по пєрє, а члєоєк по бєнєдї лєбо по оєсанїю познє. Намє писанє у „Зарі“ о мойм Хорватєству таки в єнїставє, же би ані єден школар зос основней школи такоє не злоєєл, а дє же ли єден доктор мєдїцини.

То исто од прилїки предїи и за „руснїскєго хлєбчїка“ школяра „Николая Дєлєшового Олєарового“. Вон би мушєл приєзнає гєдєм тє, же сєм гє л а и його профєсорє о праву маєдрнєску любову любєлї, та нам од нєго о любови блєднєго не треба приємає лекцию, а пєцєлєчєа в такоєго мєдєгого члєоєка, да мє — своєго старєго пєноєка — порєвнєє зос собаку и зос пєсєм (у ч. 9. „Зарі“). Най му то служи на чєсц! А же ше вон терас сам своєго власкєго писмє одрєєк, прєпуєцєм його совисци, лєм ли чудно, же сам своєю писанє не познє.

ДЛУЖНИЦИ!

У прєшнїм числу послали вємє поштово чєки и модлїчє швїцкї, котри до терас не послали предплати за „Руски Новини“ за прєшлї лєбо за тот рок, най то таєкой зрєбїя. „Руски Новини“ бєє предплати вїходєцїє не гєднї, бє цїєднїх фондєх не маю. Вєто модлїчє наших поштованїх предплатїєкох и читатєльєох, да буду точнї у посїдєнїє предплати. Хто не може послаєц нарав швїцку сулу, най пошлє голєм пошєкє. Не оцагуйцє ше, бє двє раз дєвє хтє таєкой давє.

На концє Вїсєвнїкє „Гїмнєвнїкє“ най кще даєцє почєтєк, док я в нїм будєм полємнїєрєц. Джордьов, 14. VIII. 1934.

о. Др. Мирко Боїч.

ДУХОВНИ ЖИВОТ

Святи Павло

апостол народов.

И приєлїя Павло, Лука, Сїла и Тїмотєй до македонскєго вєрошу Фїлїпїя. В сєботу вїєлїи за вєрошї гє рєкї, дєє ше обїчєно модлєлї. Приєлїо там и вєлєо жєнєк, котри слухалї их науку, а мєдїк нїма ше одлїковала вєлєа бєгата тарєвнїкїя Лїдїя, котра таєкой адмодєлає Павла, да покрєстїє зє и вїє дєсїцї. Павло лїдєл, же вонє панєсєє ма вєлєку вїру та и покрєстєл, а вонє нєє мєлєлєє Павла, Луку, Сїлу и Тїмотєя, да будє єї гєсїє. — Вонї прїстєлї.

О дєсєкєлє днї нед вонї лєшї вїєлїє модлїчїє гє рєкї, стрєтєлї єдну дєвїку, котра нєпрєстєно шлєла за Павлом и крїчєла:

„Тотї єу людєє слугїє Вїшнєго Бєга. Вонї нам указєу драгу свєсєнє“. Павловї ше то не пєчєло и вон ше занїтєл Лїдїї: Повєдє мїє цо то за єднє. Уж дєсєкєлє днї ходєл за намє и так крїчєл:

Лїдїя му одповєдалє: То вєрєчєркє. Вонє служїє у єднєго пєанє и вїрїєнїє му шумїє хєсєєн своїм вєрєчєкєм.

Другї дєнє вєлї их тотє дєвїкє стрєтєлє и занї так крїчєлє. Розлїєлєл ше Пєнєлє обрєцєл ше и розкєзал нєкїстєчєу дукє, цо бул у нєї: „У мєнє Исусє Хрїсєтє вїєлє зос нєї“. И у тїм чєсу дєвїкє ше уавїрєлє и вєдєлє не вєрєчєлє.

Кєд то дєзнєл гєздє тєї служїєнїє вєрєчєркї, розлїєлєл ше, бє стрєцєл зарєбєк, цо му служїєцє зос вєрєчєкєм прїчєнєлє покєналє лєозєх и з нїм влєпєл Пєвєлє и Сїлу, прївєдє их прєд прєднїєкох вєрошє и гвєрєл: Тотї людєє прєвїлє цємїр у нашїм вєрошє. Вонї Жїєзї и научєу нєвїк обїчєлї, котри нам лєдєстєнїє прїмїє, бє мїє Рїмїєнє.

Кєд вєрєд учєл, же то Жїєдєк, пєчєл крїчєц: Вонкє и тїмє Жїєдємї! Пєкарїєцє жє, — крїчєл вєрєд прєднїєкох, — вїє нє то пєстєвєнїє, дє мєрєкєцє нє мїр и шєр“.

И рєзтєргєлї прєднїєцї шїєлї нє Павлу и Сїлу и прїдєлї их стрєжєрєм, да их бїє. Стрєжєрє их пєбїлї до крєвї и рєцєлє до цємїєнї. А нєдєрнїєкє у пємнїцї гвєрєлї: Мєрєкєй нє нїх дєбрє, бє кєд цїє сєчєнїю, тїє зос своєю глєву за нїх зєвлєцїєлї.

То бул нєчєр. Нєдєрнїєкє цємїєцїє покєдєлє нє их нєгї жєлєзї и зєвєр. Кєд нїє покєдєлє

цїєлє настєлєлє вєлєкє трємєнє жєвї. Потрєсєлє нїє цєлє цємїєцїє и сємїє ше дєзєрїє потвєрєлїє. Прєбудєлє ше нєдєрнїєкє и у вєлєнїм стрєху скрїчєл:

Бєгєє, бєгєє! Я вєрєнє! Пєсєдєкєлї мєїє влєнїє. Нє рєно мє чєкє шїєрєц. Алє нєч дє чєкєм зєвєлє? Сєм сєбє шїєрєц вєрєбїє. — И уж вїєлїє мєж, дє ше прєдєлєбїє.

Нєрєлє учєл зос цємнїцїє глєс: Нє рєб сєбє нїє, бє мїє шїєкє гє! — То вєлєл Пєнєлє. Нєдєрнїєкє убєрє до цємнїцїє и вєлєлє Пєвєлє и Сїлу, дєє нєдєлє, гєч нєгї их булї шлєбїєднїє.

(Далєй будєє).

Весели куцик.

Двоє Руснани.

Нєрїє: Прєцє тїє мєш таєку нєдєбрєу думєу о „Сєкєзє Югєслєвїєнскїх Руснєох“?

Другї: Чїтєл сєм нєрїє чїслє их нєвїнох „Вєтєр“.

Нєрїє: А „Зєрїє“ чїтєлїє?

Другї: Нє.

Нєрїє: Е! нє трєбє дє вєрїєтєлїє шїєкє вїє чїслє цо их дєтєрєлє „Вєтєрєшє“ вїдєлїє, нє дє бєєц пєбєшї о нїх сєбєлє думєку.

Другї: А є! Члєбєкєу нєрємєлєго нєчєхє и оєвєсє дєсїє занєрєтєлє (пєгубєнє бєїцє) нємє нєдєлїє и покєхєц, дє ше прєнєблєчїє, же є нє зє єдєснє.

Даруйце на Народни Дом у Руским Керестуре

До терас явєлїє ше крєснїє дєрєвєтєлє, котри дєбрє вїхєпєлїє знєчєнє и пєтрєбєу Рускєго Народнєго Дємєу за руски народ у Югєслєвїє. Най ше у нїх у пєтрє и другї мєстїєнїєнїє людєє и най дєрєу цо вєчєє мєжє. Вє Народнї Дєм то будєє вїчнє пємнїєцє нашєй рускєй народнєй свїдємєсци и културї.

Бурза

Новї Сєк 16. VIII. 1934.

Жїтє нєвє	104—120 Дїє.
Културнїє бєнїє и срїмєскє	90—95 Дїє.
Ярєц бєнїє и срїмєскїє	70—80 Дїє.
Олєє	30—55 Дїє.
Мукє ОН нєвє	205—210 Дїє.
Мукє чїслє 2	185—205 Дїє.
Мукє чїслє 6	135—145 Дїє.
Срїмєскїє	55—60 Дїє.
Пєсєцє	100—110 Дїє.
Отрєбї	50—60 Дїє.